

šimi slovanskimi polki vélikemu knezu Nikolaju kot zavezniki roko podali, ko bi se bil z ruskim „hurra!“ združil avstrijski „živio Franjo Josip, kralj ugarski, česki, hrvatski!“ koliko hitreje bi bilo vse storjeno, koliko krvi prihranjene — in kar je za Avstrijo najbolj važno — Jugoslovani bi pozdravili poleg cara Aleksandra tudi cesarja Franca Josipa za svojega osvoboditelja.

Berolinski mir ima velik pomen v svetovni zgodovini, pa slovansko — iztočno vprašanje s tem še ni rešeno; Bolgari niso še popolnoma svobodni, Macedonija in Albanija ostali ste še pod Turkom. Rusi in vsi Slovani zahtevajo pa popolno vničenje turškega gospodarstva v Evropi ter popolno svobodo Jugoslovanov, svobodo tako pred Turki, kakor pred Magjari. Dokler se ta tirjatev ne izpolni, dokler je na slovanskem jugu še kaka senca barbarskega gospodarstva Azijatov, tako dolgo se bodo po vseh slovanskih pokrajinah od česke šumave do tihega morja, od ledenega morja do sinje Jadre in črnega morja razlegale besede Acerna Klono- viča: „Dvignite se bratje na svet boj, preženite iz svojih pokrajin prokletega zmaja! Uničite gospodstvo sultanovo in dvignite krščanski križ v čast in veljavo!“

Le taka rešitev vzhodnega vprašanja more Slo- vane zadovoljiti.

Politične stvari.

Nepoboljšljivi so!

V državnem zboru na Dunaji je ustavoverni polž zopet enkrat roge pokazal in kdor je mislil, da so se Herbstovci po zadnjih blamažah in nesrečah kaj poboljšali, lahko je spoznal, kako hudo se je motil. Bilo je to pri obravnavi podpore za moravsko mejno že- leznico, ki je lastnina zopet ene tistih privatnih dru- žeb, katere so večini „ustavovercev“ tako na srce pri- raščene, da brez vse vesti popusté blagor volilcev in davkoplačevalcev, če le morejo dobiti kako podporo za svoje „dobre prijatelje“, ki so navadno takim druž- bam načelniki. Tako je bilo tudi ta pot.

Moravska ta železnica je potrebovala 75.000 gld., da je mogla plačati letošnje obresti (kupone). Obrnila se je toraj do vlade s prošnjo, da bi se jej ta denar podelil iz državne blagajnice. Vlada je temu pritrčila in tako je prišla ta reč v državni zbor.

Po prejšnjih praskah Herbstovcev med sabo in z vlado bi bil človek mislil, da se bodo takemu zahte- vanju uprli vsi od Herbstu do Kurande, al glej! — vsi so glasovali za vladno predlogo. Pozabljene so bile vse hude besede, ki so jih med razgovorom o Bosni drug drugemu solili. Čeravno smo doživeli uže toliko de- narnih polomov („krahov“), so ti gospodje še zmiraj tisti, kakor so bili; britke skušnje, hude zadrege, beda go- spodarska in trgovinska — vse to jih ni nič poboljšalo. Njihova vera je ta, da država mora pomagati posa- mesnemu, da se tako more sama vzdržati. Ali čudno! ta „posameznik“ je vedno le eden in isti, — denar, ki se jemlje revnim davkoplačevalcem in daje mi- lijonarjem, pride zmiraj le v roke tistim ljudem, ka- terim je ustavoverna stranka naklonjena. Res, skoro se človek naveliča na teh ljudéh prazno slamo mlatiti, vsaka svarilna ali opominjevalna beseda je bob v steno, o tem se ustavoverna stranka ne dá več poboljšati. Tu ne pomaga nič, če poslanec dr. Kronawetter še tako živo popisuje bedo in revo, ki se povsod vidi, če pri- poveduje, kako davkovski iztirjevalci obrtnikom jemljó celó postelje, če so le par goldinarjev davka na dolgu; takim tožbam se ustavoverci smejejo. In zakaj bi se

ne? „Ta Kronawetter — si mislijo gospodje — je sa- njač, naše finančne umetnosti toraj ne razume.“

Prav res čuditi se mora človek, da o sedanji splošni denarni zadregi države in davkoplačevalcev, s katerimi bi se moralo ravno zdaj najbolj prizanesljivo ravnati, ravno tisti gospodje, ki so največ krika delali zaradi potrošenega denarja v Bosni, zdaj brez silne potrebe dadó privatni družbi 75.000 gld. To je pogum, ki nam je nerazumljiv in kakoršnega ne vidimo v nobenem drugem parlamentu.

Grof Andrassy ni dobro storil, da s predlogom o zasedbi Bosne vred ni podal zbornici tudi načrt kake nove železnice v „novi Avstriji“ (kakor se zdaj Bosna imenuje), za katero bi bila država dala bogato poročstvo. Ker se je podpora moravske železnice spre- jela, bi se sprejela bila tudi taka železnica.

Večina državne zbornice je uže zarita v nesrečno gospodarsko politiko, tu ne pomaga nobena reč. Le po- glejmo, kaj je zadnjih pet let storila. Če se je naredila kaka postava, je bilo to le na prid kake privatne usta- vovercem priljubljene družbe. V to vrsto spada tudi naprava državnih posojilnic, zidanje dalmatinskih želez- nic, poročstvo za pelsen-prisensko, za dnjestersko, za braunauško-strasswalchensko, za praško-duksensko, za leobersdorfersko, šentpöltenško železnico itd. Druzi- h po- postav narodnemu gospodarstvu v prid ta stranka ni stvarila.

Ogromnega denarja so Avstrijo stale te železnice! Koliko Bosnij bi bili lahko s temi milijoni pridobili si!

Zato naj bodo narodi avstrijski veseli, da gredó dnevi te državne zbornice h koncu; potem naj pa ljudstva skrbé, da si volijo drugačne zastopnike v dr- žavni zbor. Skušinj britkih imajo zdaj dovolj, da bodo vedeli, komu je zaupati, komu ne.

Ozir po svetu.

Črtice iz Bosne.

(Dalje.)

V Banjiluki je še vse križem stalo in ležalo; ni bilo dosti drugače kakor na kakem živinskem sejmu na kmetih. Upitje ljudi in mukanje ter rezgetanje lačne živine, ki je večidel noč in dan pod milim nebom se parila in zmrzovala, rožljanje vozov, vojaških in drugih — vse to je človeka tako mamilo, da se ni vedel kam obrniti. Po hišah je bila vsaka luknja najeta, ljudje so skoro drug vrh družega ležali in čepeli; prostora pa je bilo še manj nego druge pote, ker je bilo veliko hiš pogorišče še od zadnjega napada Turkov na našo posadko in bolnišnico; zažgali so jih turčini iz jeze, da so jih naši šrapneli tako naglo razgnali.

Jaz sem brž spoznal, da sem o svojem opravku še vsaj za par tednov prezgodaj sém prišel. Vse je bilo še narobe, nihče ni nikomur nič upal, Turki še vedno niso hoteli verjeti, da bi naši ne bili potisnjeni nazaj, čeravno je Filipovič bil uže blizu Sarajeva, Virtemberg pa marširal proti Livnu. Kristijani so bili prebojaz- ljivi in čeravno so našim stregli in šli na roko kolikor so mogli, so vendar to delali z nekako plašnostjo in vedno molili: „Bože daj zmago vojakom našega novega cara, da nas turški asker (vojak) vseh ne pokolje!“

Ko sem nekoliko ozrl se na vse štiri strani, da bi vedel, kam se mi je najprvo obrniti, mignem Bošnjaku, ki se je bil pred mano ustavil, in ga prašam, če hoče za mano nesti robo ter povedati mi, kje bi mogel dobiti kaj podstrešja. Za prvo je mož pripravljen, gledé dru- zega pa se popraska za ušesi in reče, da on sam uže